

Cent cinquanta anys de biblioteca pública

crònica

"... hem d'assegurar-nos que tots els ciutadans posseeixin les eines adequades a la seva disposició i que puguin dominar les noves tecnologies per a la lectura. I, el que és més important, serà necessari impulsar l'accés igualitari a totes les pràctiques.(...) Les biblioteques continuaran, per tant, jugant un important paper, que superarà amb escreix la simple conservació del patrimoni. Es convertiran en centres d'educació i aprenentatge, per evitar d'ampliar la diferència entre els que dominen la cultura de la metacultura i la resta. Sobretot, oferiran als ciutadans l'oportunitat de reinventar junts, en un context de relativisme i virtualitat, l'espai públic del coneixement, sense el qual el coneixement adquirit no és cultura..."

Patrick BAZIN.

Director de la Bibliothèque de Lyon

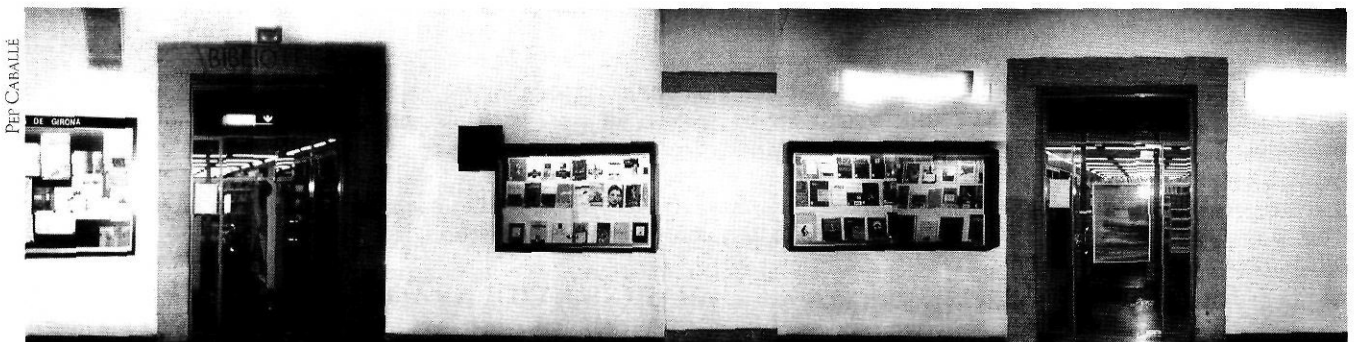
Sense cap ressò ciutadà, d'una forma absolutament discreta, la biblioteca pública de Girona celebra, enguany, el seu cent cinquantaè aniversari. Un trític ben fet i senzill ens en dona notícia. També, el mes d'abril passat, l'antic director i estudiós local, el senyor Enric Mirambell, va fer una conferència, en la mateixa Casa de Cultura. D'una manera brillant, erudita, irònica i divertida alhora va anar desgranant tota la petita història de les interioritats d'aquests cent cinquanta anys de biblioteca. La brillantor del conferenciant no va ser corresposta: una assistència molt magra constata la palpable ruptura entre la ciutadania gironina i la seva biblioteca. Sortint, em venien a la memòria alguns dels actes celebrats el setembre de fa quatre anys per celebrar el setanta-cinquè aniversari de la biblioteca d'Olot: el saló de plens del seu ajuntament (on posteriorment s'ha traslladat aquesta biblioteca) ple de gom a gom i amb totes les autoritats que escoltaven una conferència del senyor Fernando Savater. Hi havia entusiasme, es respiraven aires d'estimació ciutadana per la seva biblioteca i es parlava de projectes de futur que després s'han realitzat.

Què passa amb la biblioteca pública de Girona? Per què a la nostra ciutat s'està fent tan poc per tenir unes bones biblioteques públiques?

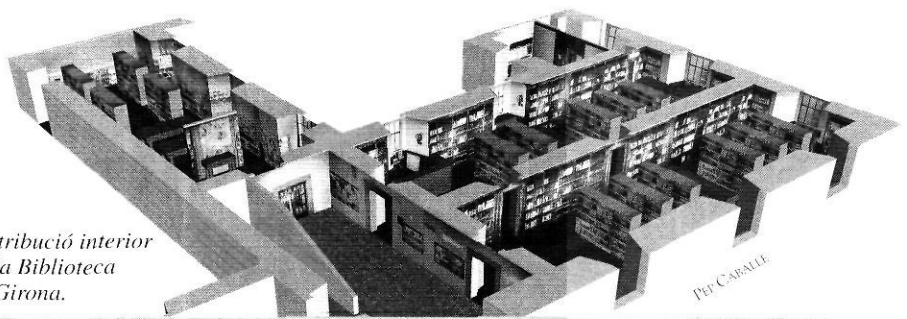
Estem vivint uns moments, tant en l'àmbit de Catalunya com en general, de replantejament del paper i les funcions de les biblioteques públiques i, paral·lelament, s'està treballant en la creació de noves biblioteques (Olot, Banyoles, Mataró, Lleida, Terrassa, per dir-ne algunes), amb fortes inversions. El mes d'abril passat sortia a la llum pública el pla municipal de biblioteques de Barcelona que pretén que aquella ciutat tingui l'any 2010 quaranta biblioteques públiques (actualment en té divuit). L'emblemàtic antic mercat central de Barcelona El Born serà la seu de la futura biblioteca pública de la ciutat.

En un àmbit més casolà també es mouen coses. Els treballadors de les petites biblioteques de les comarques gironines han creat l'associació MARBA (Mediateques associades rurals i de barris), amb la voluntat de potenciar el seu treball i dinamitzar les seves biblioteques. Els projectes de les noves biblioteques de Figueres i Blanes també tiren endavant. I podríem parlar de molts altres exemples.

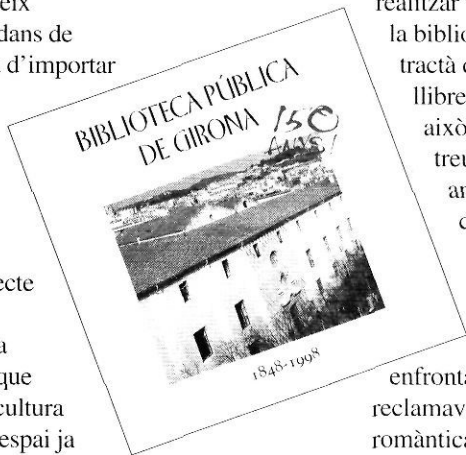
Vestíbul i entrades de la Biblioteca Pública de Girona.

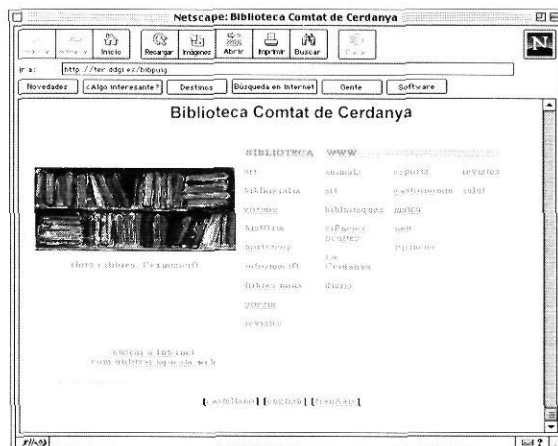
Distribució interior de la Biblioteca de Girona.

La biblioteca pública de Girona, que, recordem-ho, és de titularitat estatal però que la gestió depèn de la Generalitat de Catalunya i que serveix bàsicament als ciutadans de Girona i, per tant, ha d'importar al seu ajuntament, necessita un nou projecte prou engrescador que motivés les administracions implicades. Un projecte que facilités a la ciutadania la pràctica cultural quotidiana, que generi la verdadera cultura pública. I per això l'espai ja el té i l'ha d'acabar de conquistar: la Casa de Cultura de Girona hauria de ser la gran mediateca pública de Girona, amb espai suficient per obrir el seu immens i meravellós fons a tots els ciutadans, on es pugui llegir, escoltar música, anar a un concert, organitzar conferències, generar grups de discussió, ser punt de referència ineludible per a qualsevol recerca d'informació, fer-se necessària, ben dotada de les noves tecnologies i fer-les accessibles a tothom; generar experiències que esdevinguin útils per a les altres biblioteques de poblacions amb menys recursos. Ser el centre d'una xarxa bibliotecària ciutadana, amb punts de lectura diferenciats per als diversos barris i espais. Una casa de cultura dirigida amb mentalitat bibliotecària per possibilitar el lliure i igualitari accés a la cultura. Diuen que Girona és "ciutat educadora": no pot ser-ho sense una bona xarxa bibliotecària. Diuen que Girona és ciutat de turisme, comerç i cultura: les

Pàgina web de la Biblioteca de Puigcerdà.

biblioteques són les eines bàsiques d'una ciutat que vol ciutadans cultes.

L'any noranta-sis es varen realitzar unes tímides reformes a la biblioteca: bàsicament es tractà de posar molts més llibres a les sales de lectura i això, evidentment, comportà treure taules de treball. Una animada discussió ciutadana va posar de manifest la nova concepció de biblioteca, dominant en l'actualitat, enfrontada a les veus que reclamaven aquella visió més romàntica que tots teníem. El centre de tot era si la biblioteca pública de Girona havia de seguir possibilitant que els estudiants ocupessin majoritàriament les seves sales o s'havia de buscar el "lector perdut". Solament voldria dir-ne dues coses: les grans biblioteques dels estudiants de Girona són les biblioteques universitàries i en aquests moments a Girona no ens podem queixar. I, en segon lloc, que la reforma que demana la biblioteca pública de Girona no pot ser parcial i, sobretot, ha de tenir un

projecte clar a realitzar, amb persones que el tinguin assumit i el vulguin fer. Qualsevol altra cosa seguirà essent un altre nyap.

El senyor Joan Domènech, actual delegat de Cultura de la Generalitat de Catalunya a Girona, el març de l'any passat, va escriure dos articles a *El Punt* parlant de biblioteques. El llavors ponent de Cultura de la Diputació deia: "... Potser ara que s'escau el segon centenari de la mort del bisbe Lorenzana, principal impulsor de l'antic hospici gironí, avui Casa de Cultura, es podria començar a projectar el futur d'aquest enorme edifici i pensar a dotar la ciutat i les comarques d'un centre important que, com alguna mediateca francesa —o millorant-ne encara el contingut—, sumés la cultura impresa, visual i auditiva i permetés que la música, el teatre, la dansa, les exposicions, les conferències, les manifestacions creatives, al costat de la biblioteca, agafés in una alta volada en un àmbit magníficament situat, en el cor mateix de la ciutat de Girona".

El segon centenari de la mort del bisbe Lorenzana ha passat, els cent cinquanta anys de biblioteca passen, tal vegada els aniversaris són pures quimeres dels números si no els sabem convertir en excuses que ajuden a transformar les coses.

Des de la perifèria es fan coses per aconseguir bones biblioteques però la imatge que la gent té, en general, encara no és tot el positiva que necessitem. La Casa de Cultura-Mediateca Pública de Girona n'hauria de ser la clau.

JORDI ARTIGAL VALLS